

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 mei 2000

WETSONTWERP

**tot wijziging van artikel 23 van de wet van
14 februari 1961 voor economische expansie,
sociale vooruitgang en financieel herstel**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 mai 2000

PROJET DE LOI

**modifiant l'article 23 de la loi du 14 février
1961 d'expansion économique, de progrès
social et de redressement financier**

SAMENVATTING

Artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel maakt de grondslag uit inzake de controle op de gezinstoestand van de werklozen en meer in het bijzonder nog op de huisbezoeken die bij de werklozen worden aangelegd.

Deze bepaling, hersteld door de wet van 7 april 1999, bevat sindsdien de procedure die moet gevolgd worden door de ambtenaren van de RVA om de gezinstoestand van de werklozen na te gaan en de overeenkomst van de werkelijke toestand met de aangifte die werd geregistreerd bij het verzoek om werkloosheidsuitkering. Artikel 23 staat de RVA toe, van de voorzitter van de arbeidsrechtbank de toelating te verkrijgen om een huisbezoek waarmee niet werd ingestemd, toch af te leggen.

Dit wetsontwerp brengt een bepaald aantal wijzigingen aan aan het stelsel dat door artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 wordt georganiseerd :

- *versterking van de rechten van de verdediging van de betrokken werkloze. In elk stadium van de procedure is het de werkloze toegelaten zich te laten bijstaan door een vakbondsafgevaardigde of door een advocaat, en*

RESUME

L'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique de progrès social et de redressement financier constitue le siège de la matière du contrôle de la situation familiale des chômeurs et plus particulièrement encore des visites effectuées au domicile des chômeurs.

Cette disposition, rétablie par la loi du 7 avril 1999, contient, depuis lors, la procédure à suivre par les agents de l'ONEM pour vérifier la situation familiale des chômeurs et la conformité de la situation réelle à la déclaration enregistrée lors de la demande d'allocations de chômage. L'article 23 permet à l'ONEM d'obtenir du président du tribunal du travail l'autorisation d'effectuer une visite domiciliaire non consentie.

Le présent projet de loi apporte un certain nombre de modifications au régime organisé par l'article 23 de la loi du 14 février 1961 :

- *renforcement des droits de la défense du chômeur concerné. A tous les stades de la procédure, le chômeur est autorisé à se faire assister par un représentant syndical ou par un avocat et ce tant dans le*

dit zowel bij de administratieve procedure die het huisbezoek voorafgaat als tijdens dit laatste ;

- *de werkloze kan het gevraagde huisbezoek weigeren. In dat geval is het aan de directeur om zich uit te spreken op grond van de elementen waarover hij beschikt ;*
- *een beroep doen op het gedwongen huisbezoek wordt afgeschaft ;*
- *de werkloze wordt ingelicht over de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de bevoegde Federale middelaar over de interventie van de RVA inzake controle op de gezinstoestand.*

cadre de la procédure administrative préalable à la visite domiciliaire que lors de cette dernière ;

- *le chômeur peut refuser la visite domiciliaire demandée. Dans ce cas il appartient au directeur de statuer sur base des éléments dont il dispose ;*
- *le recours à la visite domiciliaire forcée est supprimé ;*
- *le chômeur est informé de la possibilité d'introduire une réclamation auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'ONEM en matière de contrôle de la situation familiale.*

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000:	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	Handelingen (Integraal Verslag)
BV	Beknopt Verslag
PLEN	Plenum
COM	Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	Questions et Réponses écrites
HA	Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA	Compte Rendu Analytique
PLEN	Séance plénière
COM	Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.générales@laChambre.be

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van wet dat ik aan uw deliberatie voorleg, wil artikel 23 van de wet van 14 februari 1961, gewijzigd bij wet van 7 april 1999 wijzigen.

1. VASTSTELLING

Met de wet van 7 april 1999 wou de wetgever de controle van de gezinssituatie van werklozen en meer bepaald eventuele huisbezoeken regelen. De huidige controleprocedure kan als volgt worden samengevat :

- de werkloze wordt in een eerste fase door de RVA uitgenodigd voor een hoorzitting. Tijdens deze hoorzitting controleert de RVA of de gezinssituatie overeenstemt met de verklaringen op erewoord die de werkloze bij het indienen van het administratief dossier aflegt.

- Indien de werkloze niet reageert op de oproeping van de RVA, kan een inspecteur van de controlesdienst zich bij zijn woonplaats aanbieden. Indien de werkloze op de oproeping reageert en er na het onderzoek van de elementen nog twijfels bestaan omtrent de juistheid van de verklaring inzake de gezinssituatie, kan een huisbezoek worden overwogen, hetzij na het verkrijgen van de schriftelijke toestemming van de betrokkenen na afloop van het hoorzitting, hetzij na het verkrijgen van de toelating van de Voorzitter van de Arbeidsrechtsbank.

Enkele maanden na de ingangsdatum van de wet van 7 april 1999 deelde de RVA volgende statistische gegevens mee die tijdens de periode van 1 augustus tot 31 oktober 1999 werden geregistreerd:

Oproepingen: 11.193

Hoorzitting:

- Hoorzitting op het werkloosheidsbureau
5.795 waarvan:
  - + conform de verklaring
5.063 (of 88%)
  - + niet conform de verklaring
232 (of 4%)
  - + toestemming voor een huisbezoek gevraagd
482 (of 8%)

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que j'ai l'honneur de soumettre à vos délibérations, vise à modifier l'article 23 de la loi du 14 février 1961, modifiée par la loi du 7 avril 1999.

1. CONSTAT

Le législateur a souhaité, dans la loi du 7 avril 1999, régir le contrôle de la situation familiale des chômeurs et plus particulièrement des visites domiciliaires éventuelles. La procédure de contrôle actuelle peut se résumer de la manière suivante :

- le chômeur est, dans un premier temps, convoqué par l'ONEM pour un entretien. Lors de cet entretien, l'ONEM contrôle si la situation familiale est conforme aux déclarations sur l'honneur faites par le chômeur lors de l'introduction du dossier administratif.

- Si aucune suite n'est donnée à la convocation adressée par l'ONEM, un inspecteur du service contrôle pourra se présenter à son domicile. Si le chômeur répond à la convocation et qu'après examen des éléments, des doutes subsistent quant à l'exactitude de la déclaration relative à la situation familiale, une visite domiciliaire peut être prévue soit après avoir obtenu le consentement écrit de l'intéressé à l'issue de l'entretien, soit après obtention de l'autorisation accordée par le Président du tribunal du travail.

Quelques mois après l'entrée en vigueur de la loi du 7 avril 1999, l'ONEM a communiqué les éléments statistiques suivants enregistrés pendant la période du 1er août au 31 octobre 1999 :

Convocations : 11.193

Entretiens :

- Entretiens au bureau de chômage
5.795 dont :
  - + conformes à la déclaration
5.063 (soit 88%)
  - + non conformes à la déclaration
232 (soit 4%)
  - + autorisation sollicitée pour mener une visite domiciliaire consentie
482 (soit 8%)

Huisbezoeken:

· Bezoeken, gemotiveerd door de twijfel die na het hoorzitting bleef bestaan

169 waarvan:

+ conform de verklaring

152 (90%)

+ niet conform de verklaring

17 (10%)

· Bezoeken, gemotiveerd door de afwezigheid van de werkloze op het hoorzitting

21 waarvan:

+ conform de verklaring

19

+ niet conform de verklaring

2

· Bezoeken, met toestemming van de arbeidsrechter

1

We kunnen volgende waarnemingen formuleren:

6.573 dossiers werden onderzocht, 80% daarvan bevatten geen valse of verkeerde verklaring;

er waren 5.795 hoorzittingen op het werkloosheidsbureau en 88% daarvan toonden de conformiteit van de oorspronkelijke verklaring met de realiteit aan.

In 482 gevallen werd de toestemming van de werkloze voor een huisbezoek gevraagd.

Er waren maar 191 bezoeken, waarvan 171 conform de oorspronkelijke verklaring of ongeveer 90%! 19 bezoeken toonden een niet-conformiteit aan.

169 bezoeken werden gedaan naar aanleiding van twijfels die na de hoorzitting bleven bestaan of 89%, en 11% (21 bezoeken) omdat de werkloze niet opdaagde voor de hoorzitting.

Vier maal werd een verzoekschrift tot toestemming voor een huisbezoek ingediend bij de Voorzitter van de Arbeidsrechtbank: slechts één daarvan kreeg een positief gevolg.

De drie andere werden verworpen om redenen die met de rechtspleging verband houden: de vraag die de RVA formuleerde, werd als eenzijdig verzoekschrift bestempeld (artikel 1025 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek) en onontvankelijk verklaard omdat het verzoekschrift niet door een advocaat werd ondertekend.

Visites domiciliaires :

· Visites motivées par le doute subsistant après l'entretien

169 dont :

+ conformes à la déclaration

152 (90%)

+ non conformes à la déclaration

17 (10%)

· Visites motivées par l'absence du chômeur à l'entretien

21 dont :

+ conformes à la déclaration

19

+ non conformes à la déclaration

2

· Visites avec autorisation du juge du travail

1

Les observations suivantes peuvent être formulées :

6.573 dossiers ont été examinés, 80% de ceux-ci ne contiennent aucune déclaration fausse ou inexacte;

5.795 entretiens ont eu lieu au bureau du chômage, dont 88% de ceux-ci ont fait apparaître la conformité de la déclaration initiale à la réalité.

L'autorisation de mener une visite domiciliaire a été demandée au chômeur dans 482 cas.

Seules 191 visites ont eu lieu, dont 171 conformes à la déclaration initiale, soit près de 90 % ! 19 visites ont révélé une non conformité.

169 visites ont été décidées à la suite d'un doute subsistant à l'issue de l'entretien soit 89% et 11% (21 visites) en raison de l'absence du chômeur à l'entretien.

Quatre demandes d'autorisation de visite domiciliaire ont été introduites auprès du Président du Tribunal du travail : une seule a été reçue positivement .

Les trois autres ont été rejetées pour des raisons liées à la procédure judiciaire : la demande formulée par l'ONEM a été qualifiée de requête unilatérale (article 1025 et suivants du Code judiciaire) et déclarée irrecevable étant donné que la requête n'a pas été signée par un avocat.

2. Algemene voorstelling van de wijzigingen :

2.1.Aanhangigmaking bij de Voorzitter van de Arbeidsrechtbank

Tot wijziging van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

Gezien het voornoemde, blijkt de procedure die de wet van 7 april 1999 invoert, onaangepast, discriminierend en ondoeltreffend te zijn.

1. Onaangepast vermits de toevlucht tot de Voorzitter van de arbeidsrechtbank ongewenst is en dit om verschillende redenen.

Het gerechtelijk wetboek werd niet gewijzigd en erkent de speciale procedure die de wet van 7 april 1999 creëerde bijgevolg niet.

Anderzijds is de arbeidsrechter – burgerlijk rechter – niet het best geplaatst om op het niveau van het gerechtelijk onderzoek te handelen.

In een zeker aantal gevallen kan het gebeuren dat de arbeidsrechter die het geschil ten gronde onderzoekt dezelfde is als deze die het gerechtelijk onderzoek bevolen heeft.

2. Onderhavig ontwerp heft de toevlucht tot de Voorzitter van de arbeidsrechtbank op. Het vervangt deze procedure door geen enkele andere.

Er is immers geen objectieve reden om een specifieke procedure in te voeren die het bezoek van de bewoonde plaatsen van een werkloze zonder zijn toestemming zou toelaten.

Artikel 22 van de Grondwet creëert het recht op de eerbiediging van het privé-leven. Dit recht geldt voor iedereen. Inbreuken op het privé-leven van werklozen «makkelijker» toelaten dan deze van andere categorieën personen, is een schending van het principe van gelijkheid en non-discriminatie.

De enige democratische oplossing die zich opdringt, is het onderwerpen van de bezoeken zonder toestemming aan de regels die voor alle burgers gelden, namelijk de toevlucht tot de onderzoeksrechter en de afgifte van een huiszoekingsbevel.

3. Ondoeltreffend tenslotte omdat de cijfers aantonen dat er weinig toevlucht gezocht wordt tot de Voorzitter van de Arbeidsrechtbank en dat het in de meeste

2. Présentation générale des modifications :

2.1. La saisine du Président du tribunal du travail

Modifiant l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

Au vu de ce qui précède, la procédure instaurée par la loi du 7 avril 1999 se révèle inadaptée, discriminatoire et inefficace.

1. Inadaptée, car le recours au Président du tribunal du travail n'est pas souhaitable et ce, pour plusieurs raisons.

Le code judiciaire n'ayant pas été modifié, ne reconnaît pas la procédure particulière créée par la loi du 7 avril 1999.

D'autre part, le juge du travail – juge civil – n'est pas le mieux placé pour agir au niveau de l'instruction.

Enfin, dans un certain nombre de cas, il pourrait arriver aussi que le juge du travail examinant le litige au fond soit celui qui avait préalablement ordonné la mesure d'instruction.

2. Le présent projet abroge le recours au Président du tribunal du travail. Il ne remplace cette procédure par aucune autre.

En effet, il n'y a aucune raison objective d'instaurer une procédure spécifique autorisant la visite du domicile d'un chômeur sans son consentement.

Le respect de la vie privée est consacré par l'article 22 de la Constitution. Il est reconnu à tous. Permettre que des atteintes puissent être portées « plus facilement » à la vie privée des chômeurs qu'à celle d'autres catégories de personnes viole le principe d'égalité et de non discrimination.

La seule solution démocratique et qui s'impose est de soumettre les visites non consenties aux règles qui s'appliquent à tous les citoyens, à savoir le recours au juge d'instruction et la délivrance d'un mandat de perquisition.

3. Inefficace, enfin, car les chiffres exposés démontrent qu'il y a eu peu de recours au Président du tribunal du travail et qu'il est tout à fait possible dans la plus

gevallen mogelijk is om de dossiers te behandelen en de reële gezinssituatie van de werkloze te controleren, hetzij op basis van een hoorzitting met deze laatste, al dan niet aangevuld met stukken en documenten die de werkloze meebrengt om de gegrondheid van zijn verklaring te staven of, indien er twijfel bestaat, op basis van een bezoek waarmee de werkloze vrij instemt.

We herhalen dat dit bezoek niets weg heeft van een huiszoeking. Het gaat om een bezoek in de letterlijke zin van het woord, dat de controleur geen recht geeft om kasten, brieven of andere documenten te doorzoeken of te openen.

Het is duidelijk dat het «gedwongen» bezoek enkel in uitzonderlijke gevallen voorkomt die degelijk gemotiveerd zijn.

Niets verhindert de RVA in deze hypothesen om een dossier op te stellen en aan de arbeidsauditeur te overhandigen; deze laatste kan bijkomende onderzoeksmaatregelen eisen of de zaak in ernstige gevallen aan de onderzoeksrechter voorleggen om een huiszoekingsbevel te krijgen.

2.2. Waarborg van de eerbiediging van de fundamentele rechten

De ratio legis van dit ontwerp is dubbel:

1. Het beperken in de mate van het mogelijke van elke inbreuk op het privé-leven van de werkloze in de gevallen waarin deze niet nodig is en ze is zelden nodig, zoals de voornoemde cijfers aantonen.
2. Het verzekeren van de fundamentele rechten van de sociaal verzekerde in situaties waarin de kansen op misbruik of schending van deze rechten het grootst zijn.

Deze waarborg impliceert:

- de verzekering dat de hoorzitting conform de geldende regels ter zake verloopt;
- de plicht voor de RVA om de werkloze in de verschillende stadia van de procedure in te lichten over zijn rechten en zijn verhaalmogelijkheden;
- de mogelijkheid voor de werkloze om zich te laten bijstaan door een advocaat of een vakbondsafgevaardigde, zowel tijdens de hoorzitting als tijdens het bezoek.

grande majorité des cas, de traiter les dossiers et de vérifier la situation familiale réelle du chômeur, soit sur la base d'une audition avec celui-ci, complétée ou non de pièces et documents apportés par le chômeur pour étayer le bien-fondé de sa déclaration, soit, si un doute subsiste, sur la base d'une visite librement consentie par le chômeur.

Il faut rappeler que cette visite ne s'apparente en rien à une perquisition. Il s'agit d'une visite au sens littéral du terme, qui n'implique nullement le droit pour le contrôleur de fouiller ou d'ouvrir les armoires, courriers ou autres documents.

La visite « forcée » n'intervient manifestement que dans des cas exceptionnels, particulièrement motivés.

Rien ne s'oppose, dans ces hypothèses, à ce que l'ONEM constitue un dossier, transmis à l'auditeur du travail ; ce dernier pouvant ordonner des mesures d'investigation complémentaires voire, dans les cas les plus graves, saisir le juge d'instruction aux fins d'obtenir la délivrance d'un mandat de perquisition.

2.2. La garantie du respect des droits fondamentaux

La ratio legis de ce projet est double :

1. Limiter autant que faire se peut les atteintes à la vie privée du chômeur dans les cas où celles-ci ne sont pas nécessaires et elles sont rarement nécessaires, comme en attestent les chiffres repris supra.
2. Garantir les droits fondamentaux de l'assuré social, dans les situations où les risques d'abus ou de violation de ses droits sont les plus importants.

Cette garantie passe par :

- l'assurance que l'audition se déroulera en conformité avec les règles applicables en la matière ;
- l'obligation pour l'ONEM d'informer le chômeur, à différents stades de la procédure, de ses droits et de ses possibilités de recours ;
- la possibilité, pour le chômeur, de se faire assister par un avocat ou un délégué syndical, tant lors de l'audition que de la visite .

2.3.Behoud van een controle

Ondanks deze opheffing wil het ontwerp niet elke controle van de gezinssituatie van de werkloze schrappen.

- We herhalen dat de werkloze die aanspraak maakt op een hogere werkloosheidssuitkering, gerechtvaardigd door zijn gezinssituatie kan worden opgeroepen en gehoord.

- Indien er twijfels blijven bestaan, ofwel dat de werkloze niet kwam opdagen ofwel dat de hoorzitting niet overtuigend was, ofwel dat er documenten ontbraken of niet bestonden, kan de RVA – mits toestemming van de werkloze – de bewoonde lokalen bezoeken.

- Indien de werkloze zijn toestemming voor het bezoek weigert en geen enkel element aanvoert ten bewijze van de realiteit die hij inroeft, kan de Directeur van het bureau van de RVA uitspraak doen op basis van de elementen waarover hij beschikt en de werkloze eventueel zijn statuut van «alleenstaande» of «gezinshoofd» ontzeggen.

De voorgestelde wijziging wil het fundamenteel principe van de eerbiediging van het privé-leven en de verantwoorde noodzaak om de gezinssituatie van de werkloze te controleren, verzoenen.

2.3. Maintien d'un contrôle

Le projet, malgré cette abrogation, n'a pas pour objet de supprimer tout contrôle de la situation familiale du chômeur.

- Pour rappel, le chômeur qui prétend à un taux d'allocations supérieur justifié par sa situation familiale pourra être convoqué et être entendu.

- S'il subsiste des doutes, soit que le chômeur ne s'est pas présenté, soit que l'audition ne s'est pas révélée convaincante, soit que des documents soient manquants ou inexistant, l'ONEM peut, moyennant accord du chômeur, effectuer une visite des lieux habités.

- Si le chômeur refuse la visite et n'apporte aucun élément établissant la réalité qu'il invoque, le Directeur du bureau de l'ONEM peut statuer sur la base des éléments dont il dispose, le cas échéant, pour lui dénier son statut de chômeur « isolé » ou « chef de ménage ».

En conclusion, l'objectif poursuivi à travers la modification proposée entend concilier le principe fondamental du respect de la vie privée et la nécessité justifiée de contrôler la situation familiale des chômeurs.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Het gaat om een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De eerste wijziging die de term «hoorzitting» door «hoorzitting» vervangt, wil een betere juridische zekerheid waarborgen: ze leidt tot de systematische toepassing van de bepalingen betreffende de hoorzitting voorzien in artikel 144 van het koninklijk besluit van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering, wanneer de werkloze in het kader van de controle van zijn gezinssituatie op het bureau van de RVA wordt uitgenodigd.

Verder wil het een grotere eerbiediging van de rechten van de verdediging en van de fundamentele rechten van de werkloze in het algemeen verbeteren.

Het is ondenkbaar dat ons systeem vandaag – terwijl de principes van gelijke behandeling en non-discriminatie door iedereen aanvaard en erkend worden - nog twee procedures omvat, waarvan één systeem de rechten van de verdediging die aan elke burger worden toegekend kan beperken omdat het uitsluitend betrekking heeft op de werkloze.

Dit impliceert dat:

- De bijzondere regels in zake de oproeping voor een hoorzitting en de termijn waarbinnen de administratieve beslissing moet worden genomen, van kracht zijn.
- De principes van de wet van 12 maart 1998 (B.S. van 2 april 1998), «Wet Franchimont» genoemd, die de RVA tijdens haar hoorzittingen navolgt, in deze materie toegepast en nageleefd worden.
- De werkloze zich voortaan kan laten vertegenwoordigen of begeleiden door een advocaat of een vakbondsafgevaardigde vermits het om een hoorzitting gaat. Beter ingelicht door hen kan hij zijn gezinssituatie beter toelichten en de adequate documenten ter controle meebrengen. Beter omringd zal de werkloze zich makkelijker naar een hoorzitting begeven.

Het aantal situaties waarin twijfels blijven bestaan of waarin de werkloze zich niet heeft aangeboden, zou gevoelig moeten dalen. Wat betekent dat ook het aantal bezoeken waarmee de werkloze instemt, moet afnemen.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 1er

Il s'agit d'une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La première modification qui propose de remplacer le terme « entretien » par « audition » a pour objectif d'assurer une meilleure sécurité juridique ; en effet, elle entraîne l'application systématique des dispositions relatives à l'audition prévues par l'article 144 de l'arrêté royal du 25.11.1991 portant la réglementation du chômage, lorsque le chômeur est invité au bureau de l'ONEM dans le cadre de la vérification de sa situation familiale.

Il a également comme but d'assurer un plus grand respect des droits de la défense et des droits fondamentaux du chômeur en général.

En effet, il n'est plus aujourd'hui admissible, alors que les principes d'égalité de traitement et de non discrimination sont admis et reconnus par tous, d'encore trouver dans notre droit deux systèmes de procédures, dont l'un, parce qu'il est destiné au chômeur, pourrait restreindre les droits de la défense accordés à tout citoyen.

Ceci implique que :

- Les règles particulières en matière de convocation à l'audition et de délai dans lequel doit être prise la décision administrative sont d'application.
- Les principes repris dans la loi du 12 mars 1998 (M.B. du 2 avril 1998) dite « loi Franchimont » déjà respectés par l'ONEM lors des auditions, seront en cette matière également appliqués et respectés.
- Le chômeur pourra dorénavant, puisqu'il s'agit d'une audition, se faire représenter ou accompagner lors de celle-ci par un avocat ou un représentant syndical. Mieux informé par ceux-ci, il pourra mieux expliquer sa situation familiale et apporter les documents nécessaires à la vérification. Mieux entouré, le chômeur se rendra plus volontiers à l'audition.

Le nombre de situations dans lesquelles des doutes subsistent ou dans le cadre desquelles, le chômeur ne s'est pas présenté devraient diminuer sensiblement. Par conséquent, le nombre d'autorisations de visite consenties par le chômeur devrait également baisser.

De mogelijke interventie van een derde persoon (advocaat of vakbondsafgevaardigde) wordt eveneens ingevoerd in nieuw vierde lid. Zij bevindt zich op een ander sleutelmoment van de procedure: dat van het huisbezoek.

Op dit niveau heeft deze aanwezigheid een dubbel doel:

- de derde persoon staat borg voor het goede verloop van het bezoek. De kansen dat het bezoek «uit de hand loopt», alsook op bruuske huiszoeken worden aanzienlijk verminderd vermits er een «getuige» aanwezig is ;

- gerustgesteld door de aanwezigheid van zijn tegenwoordiger, zal de werkloze sneller instemmen met het bezoek van zijn woonplaats bij twijfels omtrent de realiteit van zijn verklaring. Op deze manier worden «negratieve» beslissingen (weigering om een hogere werkloosheidsuitkering toe te kennen omwille van het ontbreken van voldoende elementen en de weigering van de werkloze om in te stemmen met het bezoek) vermeden.

Ook de verplichte aanwezigheid van twee ambtenaren om het bezoek te leiden, past in deze optiek: vertrouwen en veiligheid.

Met het oog op de eerbiediging van de rechten van de verdediging wordt het proces-verbaal van het bezoek ter ondertekening voorgelegd aan de werkloze. Deze kan er kennis van nemen, maar is niet verplicht om het te ondertekenen (nieuw vijfde lid).

De mogelijkheid voor de inspecteurs van de RVA om zich tot de Voorzitter van de arbeidsrechtbank te richten om de toelating te krijgen de woning van de werkloze te bezoeken zonder toestemming van deze laatste, wordt opgeheven.

Zoals hoger vermeld was deze procedure technisch en juridisch niet toepasbaar en was de keuze van de rechter weinig geschikt (deze kan in verschillende stadia van de procedure optreden ; deze rechter is maar matig bekwaam inzake gerechtelijke onderzoeken).

Bovendien is het behoud van een bijzondere procedure voor werklozen discriminerend.

De opheffing van deze maatregel impliceert dat de inspecteurs voortaan het gemeen recht eerbiedigen, zoals voor elke burger: de vraag van een huiszoekingsbevel aan de onderzoeksrechter gebeurt via de arbeidauditeur en op basis van afdoende elementen.

La possibilité de l'intervention d'une tierce personne (avocat ou délégué syndical) est également introduite instaurant un nouvel alinéa 4. Elle se situe à un autre moment-clé de la procédure : celui de la visite du domicile.

Cette présence a, à ce niveau, un double but :

- la personne tierce sera le garant du bon déroulement de la visite. Les risques de « dérapage » et de perquisition sauvage seront ainsi particulièrement réduits, vu la présence de ce « témoin » ;

- le chômeur, sécurisé par la présence de son représentant, acceptera plus volontiers la visite de son domicile, en cas de doute quant à la réalité de sa déclaration. Des décisions « négatives » (refus d'un taux d'allocations supérieur en l'absence d'éléments suffisants et refus du chômeur d'autoriser la visite) seront ainsi évitées.

La présence obligatoire de deux fonctionnaires pour effectuer la visite relève de la même optique : confiance et sécurité.

Dans l'esprit du respect des droits de la défense, le procès-verbal du déroulement de la visite sera présenté au chômeur pour signature. Ce dernier peut ainsi en prendre connaissance, mais il n'a aucune obligation de le signer (nouvel alinéa cinq).

La possibilité donnée aux inspecteurs de l'ONEM de s'adresser au Président du tribunal du travail pour obtenir l'autorisation de visiter le domicile du chômeur sans son consentement est abrogée.

Comme il l'a été développé supra, cette procédure était techniquement et juridiquement inapplicable et le choix du juge peu opportun (possibilité d'intervention de celui-ci à plusieurs stades de la procédure, juge peu qualifié en matière d'instruction).

De plus, le maintien d'une procédure particulière pour les chômeurs est discriminatoire.

L'abrogation de cette mesure implique que les inspecteurs respectent dorénavant le droit commun, comme pour tout citoyen : la demande d'un mandat de perquisition au juge d'instruction, sur la base d'éléments suffisants se fera via l'auditeur du travail.

Punt 5°) voert de mogelijkheid in voor de directeur van het bureau van de RVA om, bij gebrek aan medewerking vanwege de werkloze, uitspraak te doen op basis van de elementen die hij bezit.

We leggen nogmaals de nadruk op het feit dat deze maatregel geenszins elke controle op de gezinssituatie wil schrappen, maar de inbreuken op het privé-leven van de werkloze wil beperken voor een bepaald aantal gevallen waarin deze absoluut niet gerechtvaardigd zijn (zie statistieken van de RVA).

Wat niet verhindert dat de werkloze de beperking van de huisbezoeken niet mag gebruiken om zich aan elke controle te onttrekken. Indien hij niet voldoende elementen aanbrengt die de gezinsrealiteit bewijzen, kan de directeur beslissen om een vergoeding toe te kennen op basis van het feit bijvoorbeeld dat meerdere personen op hetzelfde adres vermeld worden in het bevolkingsregister.

De plicht wordt ingevoerd om de werklozen in te lichten over de mogelijkheid die de wet van 22 maart 1995 houdende de invoering van federale ombudsmannen hen biedt om klacht tegen de RVA in te dienen. Deze maatregel past eveneens in de eerbiediging van de rechten van de sociaal verzekерden.

Deze informatie is niet nutteloos, vermits het jaarverslag van de federale ombudsmannen aantoont dat de RVA voor het jaar 1998 de sociale parastatale is die het voorwerp van het grootste aantal klachten vormde, namelijk 42,5% van alle klachten.

Art. 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de wet.

*De vice-eerste minister en
minister van Werkgelegenheid,*

Laurette ONKELINX

Le point 5°) introduit la possibilité pour le directeur du bureau de l'ONEM, en cas d'absence de coopération de la part du chômeur, de statuer sur la base des éléments en sa possession.

Comme il l'a été souligné, la mesure n'a pas pour objet de supprimer tout contrôle de la situation familiale, mais de limiter les atteintes portées à la vie privée du chômeur, pour un nombre de situations où celles-ci ne se justifient absolument pas (cf. statistiques de l'ONEM).

Il n'empêche que le chômeur ne peut profiter de la limitation des visites domiciliaires pour se soustraire à tout contrôle. Si celui-ci n'apporte pas d'éléments suffisants attestant la réalité familiale qu'il invoque, le directeur pourra décider de l'indemniser sur la base du fait, par exemple, que plusieurs personnes sont reprises à la même adresse au registre de la population.

Il est introduit l'obligation d'informer les chômeurs de la possibilité qu'il leur est offerte par la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, d'introduire une réclamation contre l'ONEM. Cette mesure s'inscrit également dans le respect des droits des assurés sociaux.

Cette information n'est pas inutile, dès lors que le rapport annuel des médiateurs fédéraux constate, pour l'année 1998, que l'ONEM est le parastatal social qui fait l'objet du plus grand nombre de réclamations, soit 42,5% de l'ensemble de celles-ci.

Art. 3

Cet article règle l'entrée en vigueur de la loi.

*La vice-premier ministre et
ministre de l'Emploi,*

Laurette ONKELINX

VOORONTWERP VAN WET**onderworpen aan het advies van de Raad van State**

**Voorontwerp van wet of wijziging van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel
(gewijzigd bij wet van 7 april 1999)**

Enig artikel

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

1°) In § 2, lid 1, 2 en 3 wordt de term «onderhoud» vervangen door de term «hoorzitting».

2°) Tussen lid 3 en 4 wordt een nieuw lid toegevoegd dat het nieuwe lid 4 wordt en dat als volgt luid:

«Dit verzoek bevat de opsomming van de regels van artikel 8 van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtpleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek.

De werkloze wordt ingelicht over het feit dat hij dit bezoek kan weigeren. Dat hij, indien hij ermee instemt, kan worden begeleid door een advocaat of een afgevaardigde van een werknemersorganisatie die een erkend betaalorganisme oprichtte.

Het bezoek aan de bewoonde lokalen gebeurt door ten minste twee ambtenaren, aangeduid krachtens artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

Er wordt een proces-verbaal opgesteld dat verslag uitbrengt van het verloop van het bezoek van de bewoonde lokalen of het gebouw, dat door de ambtenaren wordt ondertekend en ter ondertekening aan de werkloze wordt voorgelegd.»

3°) Lid 4 wordt lid 5.

4°) Het oorspronkelijke lid 5 wordt geschrapt.

5°) In § 3 wordt lid 1 vervangen door volgend lid:

«In de veronderstelling dat de werkloze zich niet op de hoorzitting aanbiedt, geen toestemming verleent voor het bezoek van de lokalen of de gegeven toestemming later intrekt, doet de directeur van het bureau uitspraak op basis van de elementen waarover hij beschikt.»

6°) Lid 3 van § 3 wordt opgeheven.

AVANT-PROJET DE LOI**soumis à l'avis du Conseil d'État**

**Avant-projet de loi visant à modifier l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier
(modifiée par la loi du 7 avril 1999)**

Article unique

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

1°) Dans le § 2, aux alinéas 1er, 2 et 3, le mot « entretien » est remplacé par le mot « audition »,

2°) Il est inséré entre l'alinéa 3 et l'alinéa 4 un nouvel alinéa qui sera le nouvel alinéa 4, intitulé comme suit :

« Cette demande contient l'énoncé des règles prévues par l'art. 8 de la loi du 12 mars 1998 relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction.

Le chômeur est informé qu'il peut refuser cette visite. Que s'il accepte, il peut, lors de cette visite, être accompagné par un avocat ou par un délégué d'une organisation de travailleurs qui a créé un organisme de paiement agréé.

La visite des locaux se fera par au moins deux fonctionnaires désignés en vertu de l'art. 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

Un procès-verbal sera dressé, il rendra compte du déroulement de la visite des locaux ou de l'immeuble, il sera signé par les fonctionnaires et proposé à la signature du chômeur »,

3°) L'alinéa 4 devient l'alinéa 5,

4°) L'ancien alinéa 5 est abrogé,

5°) Dans le § 3, l'alinéa 1er est remplacé par l'alinéa suivant :

« Dans l'hypothèse où le chômeur ne se présente pas à l'audition, refuse la visite domiciliaire ou retire ultérieurement le consentement qu'il a donné, le directeur du bureau statue sur base des éléments dont il dispose »,

6°) L'alinéa 3 du § 3 est abrogé,

7°) § 4 wordt door volgende tekst vervangen:

«De werkloze wordt ingelicht over het feit dat hij – indien hij dat nodig acht - een schriftelijke of mondelinge klacht kan indienen bij de federale ombudsmannen over de handelingen of de werking van de RVA en dit, conform de wet van 22 maart 1995 die de federale ombudsmannen invoert.»

Deze wet heeft uitwerking met ingang met ingang van mei 2000.

7°) Le § 4 est remplacé par le texte suivant :

« Le chômeur est informé qu'il peut introduire, s'il l'estime opportun, une réclamation par écrit ou oralement, auprès des médiateurs fédéraux, au sujet des actes ou du fonctionnement de l'ONEM, conformément à la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux ».

La présente loi produit ses effets le 1er mai 2000.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 februari 2000 door de Minister van Werkgelegenheid verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel (gewijzigd bij de wet van 7 april 1999)», heeft op 9 maart 2000 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe een aantal wijzigingen aan te brengen aan de controle-regeling op de gezinstoestand van uitkeringsgerechtigde werklozen, geregeld in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

Het ontwerp beoogt vooreerst de rechten van de verdediging van de betrokken werkloze te verstevigen. Daartoe wordt het bestaande onderhoud met het oog op het nazicht van de gezinssituatie omgevormd tot een hoorzitting, wordt de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening de verplichting opgelegd om de betrokken werkloze in de verschillende stadia van de procedure betreffende de controle op de gezinstoestand in te lichten over zijn rechten en verhaalmogelijkheden, en wordt hem de mogelijkheid geboden zich te laten bijstaan door een advocaat of een vakbondsafgevaardigde, zowel tijdens de hoorzitting, als tijdens een eventueel bezoek aan de door de werkloze bewoonde lokalen.

Het ontwerp schrapt voorts de mogelijkheid, voor de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening, om bij de voorzitter van de arbeidsrechtsbank toelating te vragen om de door de betrokken werkloze bewoonde lokalen te betreden wanneer de werkloze hiertoe zijn toestemming niet verleent of een gegeven toestemming intrekt. Teneinde het verdwijnen van deze specifieke procedure voor een deel te ondervangen, wordt aan de directeur van het werkloosheidsbureau de bevoegdheid gegeven om uitspraak te doen «op basis van de elementen waarover hij beschikt».

Tot slot wordt bepaald dat de betrokken sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om bij de bevoegde federale ombudsman een klacht in te dienen over het optreden van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening inzake de controle op de gezinstoestand.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De vraag rijst of de stellers van het ontwerp voldoende oog hebben gehad voor het onderscheid dat bestaat tussen huiszoeken die binnen het raam van een gerechtelijk onderzoek gebeuren, enerzijds, en huisbezoeken die binnen het raam van administratieve controles gebeuren, anderzijds.

De naar aanleiding van de controle op de gezinstoestand van werklozen verrichte huisbezoeken hebben als zodanig geen uitstaans met een gerechtelijk onderzoek, maar zijn een

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 10 février 2000, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi «visant à modifier l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique de progrès sociale et de redressement financier (modifiée par la loi du 7 avril 1999)», a donné le 9 mars 2000 l'avis suivant :

PORTEE DU PROJET

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à apporter un certain nombre de modifications au régime de contrôle de la situation familiale des chômeurs indemnisés, organisé par l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

En premier lieu, le projet tend à renforcer les droits de la défense du chômeur concerné. A cet effet, l'entretien prévu actuellement en vue de vérifier la situation familiale est transformé en une audition, l'Office national de l'emploi se voit imposer l'obligation d'informer le chômeur concerné de ses droits et de ses possibilités de recours aux différents stades de la procédure de contrôle de la situation familiale, et le chômeur concerné est autorisé à se faire assister par un avocat ou un délégué syndical, tant lors de l'audition que lors d'une visite éventuelle des locaux habités par le chômeur.

En outre, le projet enlève à l'Office national de l'emploi le droit de demander au président du tribunal du travail l'autorisation de pénétrer dans les locaux habités par le chômeur concerné lorsque celui-ci n'y donne pas son consentement ou retire un consentement donné. Afin de compenser partiellement la disparition de cette procédure spécifique, le directeur du bureau de chômage est investi du pouvoir de statuer «sur (la) base des éléments dont il dispose».

Enfin, il est disposé que l'assuré social concerné est informé de la possibilité d'introduire une réclamation auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'Office national de l'emploi en matière de contrôle de la situation familiale.

OBSERVATIONS GENERALES

1. La question se pose de savoir si les auteurs du projet ont suffisamment tenu compte de la distinction existante entre des perquisitions effectuées dans le cadre d'une instruction judiciaire d'une part, et des visites domiciliaires réalisées dans le cadre de contrôles administratifs d'autre part.

Les visites domiciliaires effectuées dans le cadre du contrôle de la situation familiale de chômeurs n'ont en tant que telles aucun rapport avec une instruction judiciaire, mais font

onderdeel van een administratief onderzoek. Binnen het raam van zulk een onderzoek is het niet mogelijk de onderzoeksrechter te verzoeken een bevel tot huiszoeking te verlenen, aangezien die rechter enkel een huiszoeking kan bevelen binnen het raam van een gerechtelijk onderzoek (1).

2. Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, reeds opmerkte in zijn advies L. 28.780/1 van 2 februari 1999 (2), brengt een eigen regeling betreffende de huisbezoeken binnen het raam van de controle op de gezinssituatie van de werklozen, een verschil in behandeling met zich mee tussen diverse categorieën van sociaal verzekerden die, al naar gelang van de aard van het sociale voordeel waarop zij recht hebben, worden geconfronteerd met een verschil in toezichtsmaatregelen welke te hunnen opzichte kunnen worden getroffen. Hetzelfde geldt tussen werklozen onderling al naar gelang de controle al dan niet betrekking heeft op hun gezinssituatie.

Teneinde er geen twijfel over te laten bestaan dat voor dit verschil in behandeling tussen de diverse categorieën van sociaal verzekerden objectieve en in redelijkheid aanvaardbare redenen voorhanden zijn en dat er op dat stuk geen onverenigbaarheid is met de grondwettelijke beginselen van de gelijkheid en de niet-discriminatie, zou van die redenen moeten worden melding gemaakt in de memorie van toelichting. Zulks houdt in dat niet enkel een verantwoording wordt gegeven voor het invoeren van de ontworpen maatregel op zich, maar ook voor het onderscheid in behandeling dat erdoor wordt gecreëerd tussen de zo-even vermelde categorieën van sociaal verzekerden.

3. Het ontwerp is zowel op wetgevingstechnisch, als op taalkundig vlak voor grondige verbetering vatbaar.

3.1. Het ontwerp dient in drie verschillende artikelen te worden opgedeeld. In artikel 1 moet melding worden gemaakt van het grondwetsartikel dat de geregelde aangelegenheid kwalificeert met het oog op het bepalen van de toepasselijke parlementaire procedure. In artikel 2 moeten de aan artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 aan te brengen wijzigingen worden weergegeven (of moet het gehele artikel worden vervangen; zie hierna sub 3.2.). Tot slot moet in artikel 3 de inwerkingtreding van de ontworpen wet worden geregeld.

3.2. In plaats van tal van punctuele wijzigingen aan te brengen in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961, verdient het, omwille van de duidelijkheid, aanbeveling dat gehele artikel te vervangen. In de memorie van toelichting kan dan worden aangegeven op welke punten de ontworpen tekst verschilt van de bestaande tekst.

⁽¹⁾ De in de memorie van toelichting opgenomen verantwoording dat «de arbeidsrechter (...) niet het best (is) geplaatst om op het niveau van het gerechtelijk onderzoek te handelen», mist dan ook feitelijke grondslag.

⁽²⁾ Parl. St., Kamer, 1998-99, nr. 1912/7, p. 6-7.

partie d'une enquête administrative. Dans le cadre d'une telle enquête, il n'est pas possible de demander au juge d'instruction de délivrer un mandat de perquisition, étant donné que ce juge ne peut ordonner de perquisition que dans le cadre d'une instruction judiciaire (1).

2. Ainsi que le Conseil d'État, section de législation, l'a déjà observé dans son avis L. 28.780/1 du 2 février 1999 (2), créer un régime propre aux visites domiciliaires effectuées dans le cadre du contrôle de la situation familiale des chômeurs, entraîne une différence de traitement entre différentes catégories d'assurés sociaux qui, en fonction de la nature de l'avantage social auquel ils ont droit, se trouveront face à une différenciation des mesures de contrôle pouvant être prises à leur égard. La même observation vaut pour les chômeurs entre eux selon que le contrôle porte ou non sur leur situation familiale.

Afin qu'il soit clair que cette différence de traitement entre les différentes catégories d'assurés sociaux est justifiée par des raisons objectives et raisonnablement admissibles et que sur ce point, il n'y a pas d'incompatibilité avec les principes constitutionnels de l'égalité et de la non-discrimination, il conviendrait de faire mention de ces raisons dans l'exposé des motifs. Cela implique de justifier non seulement l'introduction de la mesure en projet en tant que telle, mais aussi la différence de traitement ainsi créée entre les catégories précitées d'assurés sociaux.

3. Le projet est susceptible d'être sérieusement amélioré tant sur le plan légitistique que sur le plan linguistique.

3.1. Il y a lieu de diviser le projet en trois articles distincts. L'article 1er doit faire état de l'article de la Constitution qui qualifie la matière réglée afin de déterminer la procédure parlementaire applicable. A l'article 2, il y a lieu de reproduire les modifications à apporter à l'article 23 de la loi du 14 février 1961 (ou de remplacer l'article dans son ensemble; voir ci-dessous sous 3.2.). Enfin, l'article 3 doit régler l'entrée en vigueur de la loi en projet.

3.2. Au lieu d'apporter toute une série de modifications ponctuelles à l'article 23 de la loi du 14 février 1961, il est recommandé, dans un souci de clarté, de remplacer l'article dans son ensemble. L'exposé des motifs peut alors indiquer en quels points le texte en projet diffère du texte existant.

⁽¹⁾ La justification figurant dans l'exposé des motifs, selon laquelle «le juge du travail (...) n'est pas le mieux placé pour agir au niveau de l'instruction», manque dès lors en fait.

⁽²⁾ Doc. parl., Chambre, 1998-99, n° 1912/7, p. 6-7.

Wordt die suggestie niet gevuld, dan dient het enige artikel, tweede lid, 1° tot 7°, (dat artikel 2 zou worden) grondig te worden geherstructureerd, met inachtneming van de gebruikelijke wetgevingstechnische regels, wat thans niet het geval is (3).

3.3. De Nederlandse tekst van het ontwerp is op tal van punten voor verbetering vatbaar. Zo dient er, in het algemeen, te worden op gewezen dat de in het ontwerp gebruikte terminologie beter dient aan te sluiten op de terminologie die thans wordt gehanteerd in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 en dat telkens dient te worden geschreven «eerste, tweede, derde ... lid» in plaats van «lid 1, lid 2, lid 3 ...».

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

1. Het opschrift van de te wijzigen wet dient in de Nederlandse tekst letterlijk te worden weergegeven. Men schrijft derhalve «wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel».

2. De vermelding tussen haakjes van de wet van 7 april 1999 dient te worden weggelaten.

Enig artikel, eerste lid

Luidens het eerste lid van het enige artikel (dat artikel 1 dient te worden) regelt de ontworpen wet een aangelegenheid als bedoeld bij artikel 78 van de Grondwet. In het tweede lid, 4°, van dat artikel wordt evenwel een bevoegdheid onttrokken aan de voorzitter van de arbeidsrechtbank.

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, er reeds meermaals heeft op gewezen, volgt uit de onderlinge samenhang van artikel 77, eerste lid, 3°, van de Grondwet met artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet dat het bepalen van de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken een integraal bicamerale aangelegenheid is (4).

Conform de bestaande parlementaire praktijk zal het vooroemde 4° uit het ontwerp dienen te worden gelicht om in een afzonderlijk ontwerp te worden ondergebracht, dat de volledige bicamerale procedure dient te doorlopen.

⁽³⁾ De stellers van het ontwerp worden hierbij verzocht zich te laten leiden door de regels van de «Wetgevingstechniek, aanbevelingen en formules» (Internetsite : <http://www.raadvst-consetat.be/pdf/Wetgt1.pdf>).

⁽⁴⁾ Zie onder meer de adviezen L. 24.111/A.G.-A.V./2/V.-L. 24.594/A.G.-A.V./2/V. van 10 oktober en 18 oktober 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 364/1, L. 29.615/AV van 23 oktober 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 329/1; L. 24.713/3 van 9 november 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 287/1; L. 28.790/1 van 4 februari 1999, Parl. St., Senaat, 1998-99, nr. 1-614/12.

Si cette suggestion n'est pas suivie, il faudra restructurer fondamentalement l'article unique, alinéa 2, 1° à 7°, (qui deviendrait l'article 2), en tenant compte des règles usuelles de la légistique, ce qui n'est actuellement pas le cas (3).

3.3. Le texte néerlandais du projet est susceptible d'être amélioré en de nombreux points. Ainsi, il faut souligner d'une manière générale que la terminologie utilisée dans le projet doit se rapprocher davantage de la terminologie utilisée actuellement dans l'article 23 de la loi du 14 février 1961 et qu'il faut chaque fois écrire «eerste, tweede, derde ... lid» au lieu de «lid 1, lid 2, lid 3 ...».

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

1. Il y a lieu de reproduire littéralement l'intitulé de la loi à modifier dans le texte néerlandais. On écrira donc «wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel».

2. La mention de la loi du 7 avril 1999 entre parenthèses doit être omise.

Article unique, alinéa 1er

Selon l'alinéa 1er de l'article unique (qui doit devenir l'article 1er), la loi en projet règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. L'alinéa 2, 4°, de cet article enlève toutefois une compétence au président du tribunal du travail.

Ainsi que le Conseil d'État, section de législation, l'a déjà relevé à plusieurs reprises, il résulte du rapprochement de l'article 77, alinéa 1er, 3°, de la Constitution et de l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution, que la détermination de la compétence des cours et tribunaux est une matière intégralement bicamérale (4).

Conformément à la pratique parlementaire existante, il faudra retirer le 4° précité du projet afin de le placer dans un projet distinct qui doit suivre la procédure bicamérale parfaite.

⁽³⁾ A cet égard, les auteurs du projet sont invités à s'inspirer des règles de «Légistique formelle, recommandations et formules» (site Internet : <http://www.raadvst-consetat.be/pdf/Lforf1.pdf>).

⁽⁴⁾ Voir notamment les avis L. 24.111/A.G.-A.V./2/V.-L. 24.594/A.G.-A.V./2/V. des 10 et 18 octobre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 364/1; L. 29.615/AV du 23 octobre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 329/1; L. 24.713/3 du 9 novembre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 287/1; L. 28.790/1 du 4 février 1999, Doc. parl., Sénat, 1998-99, n° 1-614/12.

Enig artikel, tweede lid

1. Voor het huidige 1° dient een inleidende zin (die de inleidende zin van artikel 2 zou worden) te worden ingevoegd, die, mocht de suggestie om het gehele artikel te vervangen worden gevuld (zie algemene opmerking, punt 3.2.), als volgt dient te luiden :

«(Art. 2). Artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, opnieuw opgenomen bij de wet van 7 april 1999, wordt vervangen als volgt :»

Mocht er toch voor worden geopteerd het artikel enkel te wijzigen en niet in zijn geheel te vervangen, dan dient die inleidende zin als volgt te luiden :

«(Art. 2). In artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, opnieuw opgenomen bij de wet van 7 april 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

(...)».

Daarna dient het artikel als volgt te worden onderverdeeld :

«1° § 2 wordt gewijzigd als volgt :

- a) (...)
- b) (...)
- c) (...)
- d) (...)

2° § 3 wordt gewijzigd als volgt :

- a) (...)
- b) (...)

3° § 4 wordt vervangen als volgt :».

Enig artikel, tweede lid, 1°

In de memorie van toelichting wordt betoogd dat de vervanging van het woord «onderhoud» door het woord «hoorzitting»⁽⁵⁾ zal leiden tot een systematische toepassing van de bepalingen betreffende de hoorzitting, opgenomen in het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, wanneer de werkloze binnen het raam van de controle op zijn gezinssituatie door de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening wordt uitgenodigd. Het kan evenwel worden betwijfeld of zulks effectief een gevolg is van die vervanging. Het koninklijk besluit van 25 november 1991 bevat immers de algemene regeling van de werkloosheidsreglementering.

⁽⁵⁾ Die wijziging dient overigens op een correcte wijze te gebeuren, namelijk door in het eerste, tweede en derde lid de woorden «een onderhoud», «dit onderhoud» en «het onderhoud» respectievelijk te vervangen door de woorden «een hoorzitting», « deze hoorzitting» en «de hoorzitting».

Article unique, alinéa 2

1. Le 1° tel qu'il est rédigé actuellement, doit être précédé d'une phrase liminaire (qui deviendrait la phrase liminaire de l'article 2) qui, si la suggestion de remplacer l'article dans son ensemble est suivie (voir observation générale, point 3.2.), doit être rédigée comme suit :

«(Art. 2). L'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, rétabli par la loi du 7 avril 1999, est remplacé par la disposition suivante :».

Si les auteurs préféraient néanmoins s'en tenir à une modification de l'article, au lieu de le remplacer dans son ensemble, la phrase liminaire devra alors être rédigée comme suit :

«(Art. 2). A l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, rétabli par la loi du 7 avril 1999, sont apportées les modifications suivantes :

(...)».

Ensuite, il faudra subdiviser l'article comme suit :

«1° Le paragraphe 2 est modifié comme suit :

- a) (...)
- b) (...)
- c) (...)
- d) (...)

2° Le paragraphe 3 est modifié comme suit :

- a) (...)
- b) (...)

3° Le paragraphe 4 est remplacé par la disposition suivante :».

Article unique, alinéa 2, 1°

L'exposé des motifs fait valoir que le remplacement du terme «entretien» par le terme «audition»⁽⁵⁾ entraînera une application systématique des dispositions relatives à l'audition, énoncées dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, lorsque le chômeur est invité par l'Office national de l'emploi dans le cadre de la vérification de sa situation familiale. Il est cependant permis de douter que ce remplacement ait effectivement la conséquence visée. En effet, l'arrêté royal du 25 novembre 1991 contient les dispositions générales de la réglementation du chômage, qu'il faut distinguer des dispositions spécifiques de contrôle en matière

⁽⁵⁾ Par ailleurs, cette modification doit se faire correctement, à savoir en remplaçant dans les alinéas 1er, 2 et 3, les mots «un entretien», «cet entretien» et «l'entretien» respectivement par les mots «une audition», «cette audition» et «l'audition».

tering, die te onderscheiden valt van de specifieke controle-regeling inzake de werkloosheid, die is opgenomen in de wet van 14 februari 1961. Het loutere gegeven dat in die laatste wet eenzelfde begrip zal worden gebruikt als voorkomt in het koninklijk besluit van 25 november 1991 (6), heeft niet tot gevolg dat meteen alle regels die met betrekking tot het horen van werklozen in dat koninklijk besluit zijn opgenomen, ook van toepassing zijn op het horen van werklozen binnen het raam van de wet van 14 februari 1961. Het verdient derhalve aanbeveling uitdrukkelijk te vermelden welke bepalingen van het koninklijk besluit van 25 november 1991 van toepassing zijn op de hoorzitting als bedoeld bij het te wijzigen artikel 23, § 2, eerste lid, van de wet van 14 februari 1961.

Enig artikel, tweede lid, 2°

1. De vraag rijst waarom in het schriftelijke verzoek (7) om tot een huisbezoek te mogen overgaan, melding moet worden gemaakt van de «regels van artikel 8 van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek» (lees : artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering). Nog afgezien van het gegeven dat die regels betrekking hebben op strafrechtelijke onderzoeken en niet geheel transponeerbaar zijn op administratieve onderzoeken (8), dient in ieder geval te worden vastgesteld dat die regels niet op huisbezoeken of huiszoeken betrekking hebben, maar wel op het verhoor van personen. Een «verhoor» (in artikel 23, § 2, «onderhoud» genoemd) heeft evenwel reeds plaatsgevonden voordat het verzoek tot huisbezoek wordt gedaan : het is immers op grond van het gegeven dat er na het in artikel 23, § 2, eerste tot derde lid, bedoelde onderhoud nog twijfels bestaan over de juistheid van de verklaring inzake de gezinsituatie, dat het verzoek tot het mogen verrichten van een huisbezoek zal worden geformuleerd.

2. Het 2° dient op wetgevingstechnisch en op taalkundig vlak grondig te worden herwerkt.

2.1. Omwille van de duidelijkheid dient de bepaling te worden onderverdeeld in verschillende leden.

2.2. De tweede en de derde zin (die samen een nieuw lid zouden moeten vormen) worden beter als volgt geredigeerd :

«De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een huisbezoek, bedoeld in het derde lid, te weigeren. Hij wordt tevens ingelicht over de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een advocaat of een afgevaardigde van een erkende werknehmersorganisatie, indien hij met het bezoek instemt.».

(6) En dan nog enkel in de Franse tekst van dat koninklijk besluit. Het woord «hoorzitting» komt nergens als zodanig voor in de Nederlandse tekst ervan.

(7) Conform de terminologie van het huidige artikel 23, § 2, derde lid, laatste zin, wordt in de Nederlandse tekst overigens beter de term «vraag» gebruikt.

(8) Met name het aan de ondervraagde persoon toegekende recht om te vragen dat een bepaalde opsporingshandeling zou worden verricht.

de chômage, que contient la loi du 14 février 1961. L'utilisation dans cette dernière loi d'une notion identique à celle qui est utilisée dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 (6), ne suffit pas à rendre d'emblée toutes les règles relatives à l'audition de chômeurs figurant dans cet arrêté royal, également applicables à l'audition de chômeurs dans le cadre de la loi du 14 février 1961. Il est recommandé, dès lors, de mentionner expressément quelles dispositions de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 sont applicables à l'audition visée à l'article 23, § 2, alinéa 1er, à modifier, de la loi du 14 février 1961.

Article unique, alinéa 2, 2°

1. On peut se demander pourquoi la demande (7) écrite faite en vue de pouvoir procéder à une visite domiciliaire, doit mentionner les «règles prévues par l'art. 8 de la loi du 12 mars 1998 relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction» (lire : article 47bis du Code d'instruction criminelle). Abstraction faite de la circonstance que ces règles concernent des enquêtes pénales et ne sont pas totalement transposables à des enquêtes administratives (8), il faut en tout cas constater que ces règles ne concernent pas les visites domiciliaires ou les perquisitions, mais l'audition de personnes. Une audition (appelée «entretien» à l'article 23, § 2) a cependant déjà eu lieu avant que la demande de visite domiciliaire ne soit formulée : en effet, c'est parce qu'il subsiste des doutes quant à l'exactitude de la déclaration de situation familiale à l'issue de l'entretien visé à l'article 23, § 2, alinéas 1er à 3, que sera formulée la demande visant à pouvoir effectuer une visite domiciliaire.

2. Il y a lieu de revoir en profondeur le 2° sur les plans légitistique et linguistique.

2.1. Par souci de clarté, il y a lieu de subdiviser la disposition en plusieurs alinéas.

2.2. Mieux vaudrait rédiger les deuxième et troisième phrases (qui, ensemble, devraient constituer un nouvel alinéa) comme suit :

«L'assuré social est informé de la possibilité de refuser une visite domiciliaire, visée à l'alinéa 3. En outre, il est informé de ce que, s'il accepte la visite, il peut se faire assister par un avocat ou un représentant d'une organisation de travailleurs agréée.».

(6) Et uniquement dans le texte français de cet arrêté royal. Le mot «hoorzitting» n'apparaît nulle part comme tel dans le texte néerlandais de celui-ci.

(7) Conformément à la terminologie de l'actuel article 23, § 2, alinéa 3, dernière phrase, il vaudrait d'ailleurs mieux utiliser le terme «vraag» dans le texte néerlandais.

(8) Notamment le droit accordé à la personne interrogée de demander qu'un acte d'information déterminé soit effectué.

2.3. Men schrijve in de vierde zin (die een afzonderlijk lid zou moeten worden) «artikel 22 van deze wet» in plaats van «artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel».

2.4. In de Franse tekst dient telkens «article» in plaats van «art.» te worden geschreven.

2.5. Men schrijve in de Nederlandse tekst van de vierde zin (die een afzonderlijk lid zou moeten worden) «aangewezen» in plaats van «aangeduid».

Enig artikel, tweede lid, 4°

Ten gevolge van de opheffing van het vijfde lid van artikel 23, § 2, zal ook het zesde lid van die bepaling dienen te worden opgeheven.

Enig artikel, tweede lid, 5°

1. Vraag is wat de draagwijdte is van de bepaling dat de directeur van het werkloosheidsbureau beslist «op basis van de elementen waarover hij beschikt». In het huidige systeem wordt juist een verzoek om toelating tot het verrichten van een huisbezoek geformuleerd omdat de directeur van oordeel is over te weinig elementen te beschikken om met kennis van zaken te kunnen beslissen.

2. Men schrijve in het ontworpen artikel 23, § 1, eerste lid, (9). «Indien de werkloze ...» in plaats van «In de veronderstelling dat de werkloze ...».

3. Ten gevolge van de vervanging van het eerste lid van artikel 23, § 3, staat het tweede lid van dat artikel daarin niet meer op zijn plaats. Die laatste bepaling kan beter worden geïntegreerd in artikel 23, § 2.

Enig artikel, tweede lid, 7°

1. Er dient te worden bepaald wanneer de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening de sociaal verzekerde moet inlichten over de mogelijkheid om bij de bevoegde federale ombudsman een klacht in te dienen.

2. Onverminderd de opmerking sub 1, kan de ontworpen bepaling als volgt worden geredigeerd :

«3° (10) § 4 wordt vervangen als volgt :

«§ 4. De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een schriftelijke of mondelinge klacht bij de bevoegde federale ombudsman in te dienen aangaande het optreden van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening inzake de

⁽⁹⁾ Dat het enige lid van artikel 23, § 3, zou worden, indien wordt ingegaan op de opmerking onder punt 3 bij het enig artikel, tweede lid, 5°.

⁽¹⁰⁾ Conform opmerking 1 bij het enige artikel, tweede lid, dienen de wijzigingen aan elk van de paragrafen van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 telkens in één onderdeel te worden ondergebracht.

2.3. Dans la quatrième phrase (qui devrait devenir un alinéa distinct), on écrira «l'article 22 de cette loi» au lieu de «l'art. 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier».

2.4. Dans le texte français, il y a lieu d'écrire chaque fois «article» au lieu de «art.».

2.5. Dans le texte néerlandais de la quatrième phrase (qui devrait devenir un alinéa distinct), on écrira «aangewezen» au lieu de «aangeduid».

Article unique, alinéa 2, 4°

Consécutivement à l'abrogation de l'alinéa 5 de l'article 23, § 2, l'alinéa 6, de cette disposition devra aussi être abrogé.

Article unique, alinéa 2, 5°

1. Le Conseil d'État n'aperçoit pas la portée de la disposition selon laquelle le directeur du bureau de chômage statue «sur (la) base des éléments dont il dispose». Dans le système actuel, si le directeur du bureau demande l'autorisation d'effectuer une visite domiciliaire, c'est précisément parce qu'il estime qu'il dispose de trop peu d'éléments pour pouvoir statuer en connaissance de cause.

2. On écrira dans l'article 23, § 1er, alinéa 1er, en projet (9), «Si le chômeur ...» au lieu de «Dans l'hypothèse où le chômeur ...».

3. A la suite du remplacement de l'alinéa 1er de l'article 23, § 3, l'alinéa 2 de cet article n'y est plus à sa place. Mieux vaudrait intégrer cette dernière disposition dans l'article 23, § 2.

Article unique, alinéa 2, 7°

1. Il y a lieu de déterminer à quel moment l'Office national de l'emploi doit informer l'assuré social de la possibilité d'introduire une réclamation auprès du médiateur fédéral compétent.

2. Sous réserve de l'observation formulée au 1, la disposition en projet peut être rédigée comme suit :

«3° (10) Le § 4 est remplacé par la disposition suivante :

«§ 4. L'assuré social est informé de la possibilité d'introduire une réclamation écrite ou orale auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'Office national de l'emploi en matière de contrôle de la situation familiale,

⁽⁹⁾ Cet alinéa deviendra le seul alinéa de l'article 23, § 3, s'il est donné suite à l'observation faite au point 3 sur l'article unique, alinéa 2, 5°.

⁽¹⁰⁾ Conformément à l'observation 1 sur l'article unique, alinéa 2, les modifications apportées à chaque paragraphe de l'article 23 de la loi du 14 février 1961 doivent faire l'objet d'une subdivision distincte.

controle op de gezinstoestand, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombuds-mannen.».

Enig artikel, laatste lid

De redactie van het enige artikel, laatste lid, (dat artikel 3 zou moeten worden) wekt de indruk dat het in de bedoeling ligt de tot stand te komen, thans in ontwerpform voorgelegde regeling, retroactief in werking te laten treden. Zulke retroactiviteit kan evenwel moeilijk worden gebillikt aangezien ze tot gevolg zou hebben - of althans zou beogen - voor de periode waarop de retroactiviteit zou slaan, dat de door de voorzitter van de arbeidsrechbank vr de bekendmaking van de wet toegelaten huisbezoeken naderhand van hun regelmatigheid zouden worden ontdaan en niet meer in aanmerking zouden mogen worden genomen bij beslissingen binnen het raam van de controle van de gezinssituatie van de sociaal verzekerde.

Voor zover de ontworpen wet, eens aangenomen, bekrachtigd en afgekondigd, niet meer vr 1 mei 2000 in het Belgisch Staatsblad zou kunnen worden bekendgemaakt, dient de onderzochte bepaling te vervallen of te worden vervangen door een bepaling naar luid waarvan de wet in werking treedt op de dag van haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

A. BEIRLAEN,	staatsraad, voorzitter,
M. VAN DAMME, J. SMETS,	staatsraden,
G. SCHRANS, E. WYMEERSCH,	assessoren van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

A. BECKERS,	griffier,
-------------	-----------

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK, referendaris.

DE GRIFFIER,	DE VOORZITTER,
A. BECKERS	A. BEIRLAEN

conformément à l'article 8 de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux.».

Article unique, dernier alinéa

Tel qu'il est rédigé, l'article unique, dernier alinéa, (qui devrait devenir l'article 3) peut donner à penser que l'intention des auteurs est de faire rétroagir le régime envisagé, soumis actuellement sous forme de projet. Pareille rétroactivité ne se justifie toutefois guère étant donné qu'elle aurait pour effet - ou du moins pour but - pour la période à laquelle se rapporterait la rétroactivité, de rendre par la suite irrégulières les visites domiciliaires autorisées par le président du tribunal du travail avant la publication de la loi, et de ne plus pouvoir les prendre en considération pour statuer dans le cadre du contrôle de la situation familiale de l'assuré social.

Dans la mesure où la loi en projet, après avoir été adoptée, sanctionnée et promulguée, ne pourrait plus être publiée au Moniteur belge avant le 1er mai 2000, la disposition examinée devra être omise ou remplacée par une disposition selon laquelle la loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

La chambre était composée de

Messieurs

A. BEIRLAEN,	conseiller d'État, président,
M. VAN DAMME, J. SMETS,	conseillers d'État,
G. SCHRANS, E. WYMEERSCH,	assesseurs de la section de législation,

Madame

A. BECKERS,	greffier.
-------------	-----------

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. E. VANHERCK, référendaire.

LE GREFFIER,	LE PRESIDENT,
A. BECKERS	A. BEIRLAEN

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Op de voordracht van Onze Minister van Werkgelegenheid,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Werkgelegenheid, is ermee gelast het ontwerp van de wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers in te dienen :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, opnieuw opgenomen bij de wet van 7 april 1999, wordt vervangen als volgt :

« § 1. In afwijking van artikel 22, tweede lid, mogen deze ambtenaren, wanneer zij optreden in het kader van de controle van de gezinssituatie van de sociaal verzekerde, tussen 6 uur en 20 uur de bewoonde lokalen betreden, mits naleving van de bepalingen van onderhavig artikel.

§ 2. Het bevoegde werkloosheidsbureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening nodigt de sociaal verzekerde uit voor een hoorzitting met het oog op het nazicht van zijn gezinssituatie. Deze hoorzitting vindt plaats in het werkloosheidsbureau of in een ander lokaal waarover de Rijksdienst kan beschikken.

De uitnodiging gebeurt bij geschrift. Op straffe van nietigheid moet dit geschrift :

1° ten minste 10 dagen vóór de dag van de hoorzitting verzonden worden;

2° melding maken van de reden van de uitnodiging en van de mogelijkheid documenten voor te leggen die de verklaring betreffende de gezinssituatie staven; de

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

*A tous présents et à venir,
SALUT.*

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Emploi,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Notre Ministre de l'Emploi est chargée de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des Représentants, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, rétabli par la loi du 7 avril 1999, est remplacé par la disposition suivante :

« §1er. Par dérogation à l'alinéa 22, alinéa 2, ces fonctionnaires peuvent, lorsqu'ils interviennent dans le cadre du contrôle de la situation familiale de l'assuré social, pénétrer entre 6 et 20 heures dans les locaux habités, moyennant le respect des dispositions du présent article.

§ 2. Le bureau de chômage compétent de l'Office National de l'Emploi convoque l'assuré social pour une audition en vue de la vérification de sa situation familiale. Cette audition a lieu au bureau de chômage ou dans un autre local dont l'office peut disposer.

La convocation est faite par écrit. A peine de nullité, cet écrit doit :

1° : être envoyé au moins 10 jours avant l'audition;

2° : préciser le motif de la convocation et la possibilité de produire des documents qui confirment la déclaration de situation familiale; la convocation mentionne

uitnodiging vermeldt een niet limitatieve lijst van dergelijke documenten.

Indien de Rijksdienst bij het einde van deze hoorzitting nog twijfels heeft omtrent de juistheid van de verklaring inzake de gezinssituatie en oordeelt dat een bezoek van de bewoonde lokalen noodzakelijk is, deelt hij dit onmiddellijk mee aan de sociaal verzekerde en vraagt hij daartoe diens toestemming. De vraag gebeurt uitdrukkelijk en ondubbelzinnig.

Deze vraag bevat de opsomming van de regels van artikel 8 van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtpleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek.

De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een huisbezoek, bedoeld in het derde lid, te weigeren. Hij wordt tevens ingelicht over de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een advocaat of een afgevaardigde van een erkende werknehmersorganisatie, indien hij met het bezoek instemt.

Het bezoek aan de bewoonde lokalen gebeurt door ten minste twee ambtenaren, aangewezen krachtens artikel 22 van deze wet.

Er wordt een proces-verbaal opgesteld dat verslag uitbrengt van het verloop van het bezoek van de bewoonde lokalen of het gebouw, dat door de ambtenaren wordt ondertekend en ter ondertekening aan de werkloze wordt voorgelegd.

Indien de sociaal verzekerde zijn toestemming verleent, wordt hij verzocht een document te ondertekenen waarbij het huisbezoek wordt toegestaan. Deze toestemming doet geen afbreuk aan de verplichting de bepaling van § 3, tweede lid, na te leven, indien een ander persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats, aanwezig is op het tijdstip van het huisbezoek.

Indien de werkloze zich niet op de hoorzitting biedt, geen toestemming verleent voor het bezoek van de lokalen of de gegeven toestemming later intrekt, doet de directeur van het bureau uitspraak op basis van de elementen waarover hij beschikt.

§ 3. De ambtenaren mogen overeenkomstig de wet van 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende dewelke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht en § 1, de bewoonde lokalen betreden mits toestemming van de persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats. Deze toestemming moet schriftelijk en voorafgaand aan de aanvang van het huisbezoek gegeven worden.

une liste non limitative de ces documents.

Si, à l'issue de l'audition, l'Office a encore des doutes quant à l'exactitude de la déclaration de la situation familiale et considère qu'une visite des locaux habités est nécessaire, il en informe immédiatement l'assuré social et demande son consentement à cette fin. Cette demande est faite de façon explicite et non équivoque.

Cette demande contient l'énoncé des règles prévues par l'art. 8 de la loi du 12 mars 1998 relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction.

L'assuré social est informé de la possibilité de refuser une visite domiciliaire, visée à l'alinéa 3. En outre, il est informé de ce que, s'il accepte la visite, il peut se faire assister par un avocat ou par un représentant d'une organisation de travailleurs agréée.

La visite des locaux se fera par au moins deux fonctionnaires désignés en vertu de l'article 22 de cette loi.

Un procès-verbal sera dressé, il rendra compte du déroulement de la visite des locaux ou de l'immeuble, il sera signé par les fonctionnaires et proposé à la signature du chômeur.

Si l'assuré social donne son consentement, il est invité à signer un document par lequel il autorise la visite du domicile. Ce consentement ne porte pas préjudice à l'obligation de respecter la disposition du paragraphe 3, alinéa 2, si une autre qui a la jouissance effective du lieu est présente lors de la visite du domicile.

Si le chômeur ne se présente pas à l'audition, refuse la visite domiciliaire ou retire ultérieurement le consentement qu'il a donné, le directeur du bureau statue sur base des éléments dont il dispose.

§ 3. Conformément à la loi du 7 juin 1969 fixant le temps pendant lequel il ne peut être procédé à des perquisitions ou visites domiciliaires visées au paragraphe 1er, les fonctionnaires peuvent pénétrer dans les locaux habités moyennant le consentement de la personne qui a la jouissance effective du lieu. Ce consentement doit être donné par écrit, préalablement à la visite du domicile.

§ 4. De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een schriftelijke of mondelinge klacht bij de bevoegde federale ombudsman in te dienen aan- gaande het optreden van de Rijksdienst voor Arbeids- voorziening inzake de controle op de gezinstoestand, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen. »

Art. 3

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 19 mei 2000.

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

*De vice-eerste minister en
minister van Werkgelegenheid,*

Laurette ONKELINX

§ 4. L'assuré social est informé de la possibilité d'introduire une réclamation écrite ou orale auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'Office national de l'emploi en matière de contrôle de la situation familiale, conformément à l'article 8 de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux. »

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Donné à Bruxelles, le 19 mai 2000.

ALBERT

PAR LE ROI :

*La vice-premier ministre et
ministre de l'Emploi,*

Laurette ONKELINX